

17.01.2023

Право

9-А-Б кл

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Неповнолітні в цивільних правовідносинах.

Мета уроку: ознайомити із структурою цивільних правовідносин, розкрити роль цивільного права в системі права України; удосконалювати вміння учнів аналізувати поняття, працювати з нормативно-правовими актами, розвивати навички критичного читання; формувати правову компетентність школярів як учасників цивільно-правових відносин.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/2EPNcbKPHIs>

Опрацюйте опорний конспект:

Кожного дня, навіть не помічаючи цього, ми стаємо учасниками правовідносин: їдемо в транспорті, здійснюємо покупки, відвідуємо перукарню, отримуємо поштову кореспонденцію тощо. Переважна більшість правовідносин, учасником яких стає пересічна людина, урегульовуються цивільним правом, а отже, є цивільно-правовими.

Цивільне право — це галузь права, що врегульовує цивільні правовідносини, тобто майнові та особисті немайнові відносини між юридично рівними учасниками. Таким чином, кожна зі сторін має свій комплекс прав та обов'язків і не підпорядкована іншій.

1. Учасниками цивільних відносин є фізичні особи та юридичні особи...
2. Учасниками цивільних відносин є: держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади, іноземні держави та інші суб'єкти публічного права.

Особисті немайнові відносини — це відносини, які не мають економічного змісту; вони пов'язані із самою особистістю, тобто мають невідчужуваний характер. Особисті немайнові відносини індивідуалізують особу, оскільки виникають завдяки здійсненню нею її особистих прав і свобод (наприклад право особи на життя, здоров'я, честь, гідність, ім'я тощо). Тобто в цьому випадку йдеться про суб'єктивні права, які належать кожній особі від народження або закріплюються за нею законом.

Особистими немайновими правами особа володіє протягом усього свого життя.

Особи, що не досягли 14 років, можуть здійснювати особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності (на фото юна художниця зі Львова Юстина Савицька)

Майновими відносинами є відносини власності, які виникають у зв'язку із закріпленням матеріальних благ за уповноваженими суб'єктами та здійсненням останніми певних дій із володіння, користування та розпорядження цими благами. (Більш детально право власності розглядатиметься у наступному параграфі.)

Для визнання осіб суб'єктами цивільного права необхідна цивільна правосуб'єктність, тобто їхня право- та дієздатність.

Цивільна правоздатність — це здатність особи мати цивільні права й нести цивільні обов'язки.

Цивільна правоздатність закріплюється в цивільному законодавстві як рівна для всіх і кожного, незалежно від походження, соціального й майнового стану, расової та національної належності, статі, освіти, мови, релігійних поглядів, роду й характеру занять, місця проживання тощо. Жоден громадянин упродовж свого життя не може бути позбавлений цивільної правоздатності, але може бути обмежений у ній. Допускаються два види обмеження цивільної правоздатності — добровільний і примусовий.

Одним із прикладів добровільного обмеження цивільної правоздатності можна визнати випадок, коли особа, яка стала ченцем, добровільно відмовляється від деяких цивільних прав.

Примусове обмеження цивільної правоздатності допускається лише тоді, коли воно передбачене законом (обмеження волі, виправні роботи, позбавлення права обіймати

певні посади або займатися певною діяльністю, адміністративний нагляд, позбавлення права керувати транспортним засобом тощо).

Цивільна дієздатність — це здатність фізичної особи своїми діями набувати для себе цивільних прав і самостійно їх здійснювати, а також здатність своїми діями створювати для себе цивільні обов'язки, самостійно їх виконувати та нести відповідальність у разі їх невиконання.

Дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, називається правочином.

Часткова цивільна дієздатність визначена законодавством для малолітніх осіб, тобто таких, що не досягли 14 років. Діти віком до 14 років виступають як самостійні суб'єкти цивільних відносин і мають право:

- самостійно вчиняти дрібні побутові правочини (правочин вважається дрібним побутовим, якщо задовольняє побутові потреби особи відповідно до її фізичного, духовного або соціального розвитку та стосується предмета, який має невисоку вартість);
- здійснювати особисті немайнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом.

Правочин, який вчинено малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності, може бути згодом схвалений її батьками або одним із них, із яким вона проживає, або опікуном. Правочин вважається схваленим, якщо ці особи, дізнавшись про його вчинення, протягом одного місяця не заявили претензії другій стороні. У разі відсутності схвалення правочину він є недійсним від моменту укладення (нікчемним).

Неповна цивільна дієздатність визначається для неповнолітніх осіб (від 14 до 18 років). Вони мають усі ті цивільні права, що й малолітні особи, а також право самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією або іншими доходами; можуть здійснювати права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом.

Вони самостійно укладають договір банківського вкладу (рахунку) та розпоряджаються вкладом, внесеним ними на своє ім'я (грошовими коштами на рахунок). Якщо грошові кошти внесені на ім'я неповнолітнього іншими особами, то розпоряджатися ними він може лише за згодою його батьків (усиновлювачів) або піклувальників.

Для вчинення правочину неповнолітньою особою потрібна згода одного з батьків (усиновлювачів). Якщо той із батьків, із яким проживає неповнолітня особа, висловлює заперечення, правочин може бути здійснений із дозволу органу опіки та піклування.

При цьому при вчиненні неповнолітніми правочинів щодо транспортних засобів або нерухомого майна згода батьків (усиновлювачів) або піклувальників має бути надана письмово та нотаріально посвідчена.

Неповнолітні можуть бути учасниками (засновниками) юридичних осіб, якщо де не заборонено законом або установчими документами юридичної особи.

За наявності достатніх підстав суд за заявою батьків (усиновлювачів), піклувальника, органу опіки та піклування може обмежити право неповнолітньої особи самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією чи іншими доходами або позбавити цього права. Суд скасовує своє рішення про обмеження або позбавлення цього права, якщо зникли обставини, які були підставою для його прийняття.

В окремих випадках повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка не досягла 18 років.

Домашнє завдання: прочитати пар. 15. Заповніть таблицю на стор. 117.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com